

Asia: VN/38625/2025

Valtioneuvoston asetus hevosten hyvinvoinnista annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: VN/38625/2025-MMM-6

ASIA: Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hevosten hyvinvoinnista annetun asetuksen (321/2025) muuttamisesta

YLEISTÄ

Pohjois-Karjalan hevosjalostusliitto ry on Suomen Hippos ry:n jäsen. Suomen Hippos ry raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestönä kiittää mahdollisuudesta lausua esitettyyn luonnokseen hevosten hyvinvointiasetuksen muuttamisesta.

Valtioneuvoston asetus hevosten hyvinvoinnista (321/2025) tuli voimaan 1.1.2026. Asetuksen voimaantulon valmistelun yhteydessä on tunnistettu muutostarpeita, jotka tässä asetuksen luonnoksessa ja sitä koskevassa perustelumuiistiossa esitetty selkeästi ja perusteellisesti. Suomen Hippos ry pitää tärkeänä, että sääntelyä tarkennetaan ja täydennetään siten, että se edistää hevosten hyvinvointia, mutta on samalla käytännössä toteuttamiskelpoista alan eri toimijoille.

Hevoskasvatuksen ja raviurheilun yhteiskunnallinen hyväksyttävyyys ja toiminnan oikeutus perustuvat siihen, että hevosten hyvinvointi asetetaan kaiken toiminnan keskiöön. Toiminnan ei tule vaarantaa tai kyseenalaistaa hevosten hyvinvointia. Yhteistyö viranomaisten ja alan toimijoiden välillä on ollut rakentavaa ja tuloksellista, ja Suomen Hippos ry pitää tätä yhteistyötä jatkossakin erittäin tärkeänä.

Alle olemme kirjanneet pykäläkohtaisia huomiota ja ehdotuksia lausunnolla olevaan asetustalonnokseen.

5 § Sosiaaliset suhteet

Kuten perustelumuietiossa todetaan, aasien pitäjillä ei ole tällä hetkellä tosiasiallisia mahdollisuuksia noudattaa vaatimusta aasien pidosta lajitooverin seurassa, koska aaseja ei ole helposti saatavilla kotimaisilta markkinoilta. Lisäksi uuden eläimen hankinnan tulee aina perustua vastuulliseen harkintaan. Tämän vuoksi pidämme välttämättömänä, että vaatimukselle säädetään riittävän pitkä siirtymäaika.

Lisäksi katsomme, että vaatimuksiin tulee sisällyttää lievennyksiä myös siirtymäajan jälkeen, jotta sääntely on käytännössä toteuttamiskelpoista. Ehdotamme, että muukin kavioeläin voidaan hyväksyä aasin kumppaniksi vähintään siihen saakka, kunnes sopivan lajikumppanin hankkiminen on realistisesti mahdollista. Vaikka aasi on eri lajia kuin hevonen ja muodostaa ensisijaisesti sosiaalisia suhteita toisiin aaseihin, aasien vähäinen määrä tekee vaatimuksen välittömästä täysimääräisestä noudattamisesta monille pitäjille kohtuuttoman vaikeaa.

Kannatamme ehdotettuja muutoksia 5 §:n 2 momenttiin siten, että aasin lajitooveriksi kävisi myös aasin ja hevosen risteytys, silloin kun kyseessä on aasitamman oma jälkeläinen. Lisäksi tulisi pidentää aasien osalta 5 §:n 4 momentissa säädettyä 12 viikon aikaa, jona voitaisiin poiketa sosiaalisten suhteiden vaatimuksista. Aasilla sosiaalisten suhteiden vaatimuksesta voitaisiin poiketa 6 kk ajan, jos sillä on seurana toinen hevoseläin.

13 § Pihattoa koskevat erityisvaatimukset

Pihatton kiinteää pohjaa koskeva vaatimus on säädetty ilman siirtymäaika. Kannatamme ehdotusta, jonka mukaan kiinteän pohjan vaatimuksen sijaan säädetäisiin vaatimus pihatton pohjan tasaisuudesta ja kuivuudesta, sillä tämä vastaa paremmin käytännön toteutusmahdollisuuksia ja tukee hevosten hyvinvoinnin kannalta olennaisia tekijöitä.

Kuten perustelumuietiossa todetaan, pihatto on asetuksen määritelmän mukaan rakennus tai rakennuksen osa, jossa hevosia pidetään ja joka tarjoaa hevosille kuivan makuutilan sekä mahdollisuuden ulkoilla vapaasti. Pihattoa on toteutettu myös maalattiaisina ilman, että hevosten hyvinvointi on vaarantunut. Myös maalattian tulee olla hevoselle turvallinen ja mahdollistaa asianmukaisesti kuivitettu makuualue. Tasaisuutta ja kuivuutta koskeva vaatimus turvaa nämä edellytykset ilman, että se tarpeettomasti rajoittaa erilaisia toimivia ja vakiintuneita pihattoratkaisuja.

Lisäksi katsomme tarpeelliseksi, että vaatimuksissa sallitaan myös kolmeseinäinen pihatto, mikäli pihatton oviaukkoon voidaan järjestää riittävä ja toimiva tuulensuoja. Pihatton oviaukon tulee olla riittävän leveä ja rakenteiltaan sellainen, että hevosten kulkeminen sisään ja ulos on sujuvaa ja turvallista.

Perusteluna toteamme, että hevosten liikkuminen pihattoon ja sieltä ulos tapahtuu usein nopeasti ja laumadynamiikan ohjaamana. Ahtaat tai seinärakenteiden suojassa olevat oviaukot lisäävät riskiä hevosten törmäämisestä rakenteisiin. Erityisesti lonkkakyhmyt ovat alttiita osumaan rakenteisiin hevosten ryntäillessä, mikä voi aiheuttaa pysyviä ja vakavia vaurioita. Lisäksi lauman arvojärjestys voi

estää alempiarvoisen hevosen pääsyn pihattorakennukseen, mikäli tilaa ei ole riittävästi ohittamiseen tai väistämiseen. Riittävän leveä ja tuulensuojattu oviaukko parantaa hevosten turvallisuutta ja pihatton käytettävyyttä.

15 § Siirtymäsäännökset

Kannatamme ehdotuksessa esitettyjä muutoksia, mukaan lukien ryhmäkarsinoiden vähimmäistilavaatimuksia koskevan siirtymäajan säätämistä. Lisäksi pidämme perusteltuna talli - käsitteen täsmentämistä siten, että tallilla tarkoitetaan rakennusta, jossa hevosia pidetään joko yksittäiskarsinoissa tai ryhmäkarsinoissa.

Esitetty ratkaisu antaa olemassa oleville talleille, pihatoille ja ryhmäkarsinoille sekä jo ennen asetuksen voimaantuloa suunnitteilla olleille hankkeille realistisen mahdollisuuden sopeutua uusiin pinta-alavaatimuksiin. Tämä vähentää äkillisiä ja kohtuuttomia investointipaineita sekä parantaa sääntelyn ennakoitavuutta ja hyväksyttävyyttä alalla.

Esitämme, että kaikkia kiinteisiin rakenteisiin liittyviä säädöksiä koskee yhtenäinen siirtymäaika, joka ulottuu vähintään vuoden 2035 loppuun, jotta toimijoilla on tosiasiallinen mahdollisuus suunnitella ja toteuttaa tarvittavat muutokset hallitusti ja kustannustehokkaasti.

Varsomiskarsinoiden osalta esitämme harkittavaksi, että tamman ja varsan yhteiskarsinaa ei rinnastettaisi mitoitukseltaan kahden aikuisen hevosen ryhmäkarsinaan. Tamma ja varsa muodostavat luonnollisen ja tiiviin yksikön, jonka tilankäyttö poikkeaa olennaisesti kahden aikuisen, toisilleen vieraamman hevosen tilantarpeesta. Käytännön kokemusten perusteella suurin osa nykyisistä varsomiskarsinoista on noin 12 m², mikä on riittävä koko valtaosalle lämminveri- ja suomenhevostammoista varsoineen. Suuremmat kokovaatimukset koskisivat ensisijaisesti kaikkein kookkaimpia hevosia.

Alle 18 kuukauden ikäisten varsojen ja nuorten hevosten ryhmätilojen osalta mitoituksen tulisi olla erillinen ja suhteutettu niiden käyttäytymiseen ja tilankäyttöön. Nuoret hevoset lepäävät ja oleskelevat tiiviisti yhdessä, eivätkä tarvitse samaa pinta-alaa kuin aikuiset hevoset. On myös havaittu, että liian suuri sisätila voi lisätä levottomuutta ja tapaturmariskiä, kun taas hieman niukempi, mutta asianmukainen tila rauhoittaa nuoria hevosia lepäämään ja syömään. Suomessa hevoset myös ulkoilevat päivittäin, joten karsinan ensisijainen tarkoitus on tarjota turvallinen lepo- ja ruokailutila.

Sääntelyn tulee turvata eläinten hyvinvointi, mutta samalla olla rakenteellisesti ja taloudellisesti realistista, jotta kasvatustoiminnan edellytykset säilyvät.

LOPUKSI

Suomalainen hevososaaminen on arvostettua myös kansainvälisesti. Suomen Hippos ry vetoaa siihen, että hevosenpidon kehittämistä ja sitä koskevaa sääntelyä tarkastellaan pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti. Taloudellinen tilanne haastaa muiden toimijoiden tavoin myös hevosalan yrittäjiä, ja on erittäin tärkeää, että mahdolliset investoinnit voidaan suunnitella ja toteuttaa kustannustehokkaasti. Päätöksenteolla on suorat ja konkreettiset vaikutukset hevosalan arkeen sekä toimintaedellytyksiin, minkä vuoksi on välttämätöntä varmistaa, että sääntely tukee vastuullista toimintaa ja on käytännössä toteuttamiskelpoista. Näin Suomi voi toimia jatkossakin hevosten

hyvinvoinnin ja vastuullisen hevostalouden mallimaana myös koko yhteiskuntaa koettelevassa taloudellisesti haastavassa tilanteessa.

Toivomme, että asetus asettaa hevosen hyvinvoinnin ja turvallisuuden etusijalle sekä takaa hevosalan toimintakyvyn myös tulevaisuudessa.

Joensuu 1.3.2026

Anne Taimela

Pohjois-Karjalan hevosjalostusliitto ry

Taimela Anne
Pohjois-Karjalan hevosjalostusliitto ry